

VUSLAT (1874)

Ekrem, Rezaizade Mahmut (1847-1914)

Genel bakış

Önemli bir başka tiyatro eseri de Vuslat'tır. Evlilikte anne- babanın değil çocukların karar vermesi gerektiği şeklindeki sosyal meseleyi ele alan dramın önsözünde , daha önceki denemelerinde yerli olay ve ifadelerin yer almayışından dolayı eleştirilmesine dikkat çekerek haklı olduklarını bunun için Milli bir piyes denemesi olarak Vuslat'ı yazdığını ifade eder. Vuslat daha önce Namık Kemal 'in yayınlanan Zavallı Çocuk'taki temayı aynen tekrarlaması ve karakterler arasındaki benzerlikler nedeniyle değerini zayıflatmıştır.

Kişiler

Tevfik Efendi: Muhsin Bey'in babası, Oğlu hasta olduktan sonra Vuslat'ı bulmak için çok uğraşır fakat bulamaz.

Naime Hanım: Muhsin Bey'in annesi, Vuslat'ı küçük yaşta satın almış, onu kızı gibi büyütüp okutmuştur. Tek İstedığı Vuslat'ın iyi biriyle evlenmesidir. Oğlunun Vuslat'a olan aşkıdan hastalanarak yataklara düşmesine çok üzümüştür.

Muhsin Bey: Vuslat'a aşık, Vuslat'ın kendisini istemediği ona söylenince kahrolmuştur. Vuslat gittikten asla kimseyle evlenmemiş hep ona kavuşacağı günü beklemiştir. Aşkından hastalanıp yataklara düşmüş, sevdiğine kavuştuğunda ölmüştür.

Nayab: Evin büyük kalfası, Naime Hanım'ın sağ koludur. Sürekli Naime Hanım'ın yanında ona destek olan ve tüm evin işlerini çekip çeviren sadık bir kadındır.

Vuslat: Küçük yaşta Naime Hanım'ın yanına gelerek burada okuma yazmayı, kanun çalmayı, nakış işlemeyi öğrenmiştir. Muhsin Bey'e aşık olan Vuslat, ona her gece kitap okuyarak onunla birlikte vakit geçirirdi. On beş yaşında iken Mustafa Bey tarafından alınarak Girit'e götürülür ve Muhsin'den ayrılmanın verdiği acıyla hastalanır.

Servinaz : Evdeki diğer cariyelerden biridir. Muhsin Bey'e, Vuslat'ın kendisini istemediğini, Vuslat'a da Muhsin Bey'in onu istemediğini söyleyerek onların ayrılmasına sebep olmuştur.

Lütfiye Hanım: Vuslat'ı istemeye gelen, kendisini paşa karısı olarak tanıtan esir ticareti yapan fettan bir kadındır. Vuslat'ı oğluyla evlendirmek istediğini söyleyerek onu altı yüz altına alıp, bin altına Mustafa Bey'e satmıştır.

Mustafa Bey: Giritli zengin bir tüccar, Vuslat'ı asıl alan kişidir. Vuslat ile evlenmek isteyen fakat onun bir başkasına aşık olduğunu anlayınca ondan vazgeçen iyi niyetli biridir. Vuslat'ın hastalanıp perişan olmasına dayanamayıp onu İstanbul'a getirerek sevdiğine kavuşmasını sağlamıştır.

Konu

Küçük yaşta konağa alınan cariye Vuslat, evin küçük Bey'i Muhsin'e aşık olur. Muhsin Bey de Vuslat'a aşıktır. Bu duruma engel olan Servinaz, yalanlar söyleyerek bu aşıkların birbirinden ayrılmasına sebep olur. Aynı düşen aşıklar hasrete dayanamayarak vereme yakalanıp yatağa düşerler. Durumlarına dayanamayanlar onları kavuşturmak ister ve onları bir araya getirir. Fakat ikisinin de hastalığı öyle ilerlemiştir ki tam kavuştukları gün birbirlerine sarılıp orada ölürlür.

Olaylar

Vuslat'ın İstenmesi Naime Hanım, cariyesi Vuslat'ı hayırlı biriyle evlendirmek ister. Kalfası olan Nayab Vuslat'ı istemeye gelecek birilerinin olduğunu söyler. Oldukça varlıklı olduğunu söyleyen Lütfiye Hanım, Vuslat'ı davetli olduğu bir düğünde görmüş ve çok beğenmiştir. Lütfiye Hanım, yanında kalfasıyla saat altıya doğru Naime Hanım'ın evine gelir. Naime Hanım bir paşa karısı olan Lütfiye Hanımla tanışmaktan oldukça mutlu olduğunu dile getirir. Lütfiye Hanım, on dokuz yaşında bir oğlu olduğunu ve ona göre bir kız bulamadığını söyler. Vuslat'ı çok beğendiğini ve bu yüzden onu oğluyla evlendirmek istediğini söyler. Naime Hanım, Vuslat'ın çok marifetli bir kız olduğunu çok güzel kanun çaldığını, kitap okuduğunu belirtir. Naime Hanım, Lütfiye Hanım'ın dediklerine inanarak Vuslat'ı vermeyi kabul eder fakat adet gereği gelinlere ağırlık verilmesi gerektiğini hatırlatır. Lütfiye Hanım Vuslat için ne kadar ağırlık istediklerini sorar. Naime Hanım, Bin altın ağırlık istediğini söyler. Lütfiye Hanım, Vuslat'ın buna değer olduğunu fakat o kadar parası olmadığını ancak altı yüz altın verebileceğini söyler. Naime Hanım biraz az bulsa da Vuslat iyi bir aileye gideceği için kabul eder.

Vuslat'ın Derdi Naime Hanım Vuslat'ın marifetlerini göstermek için onu çağırır. Vuslat'a kanun çalmasını söyler. Vuslat çalmayacağını çünkü kanunun kirşlerinin koptuğunu söyler. Naime Hanım o

zaman şarkı söylemesini ister. Vuslat, bu sefer de nezle olduğunu sesinin çıkmadığını söyler. Nayab, Vuslat'a kızarak ona zorla şarkı söyletir. Daha sonra Naime Hanım Servinaz'dan Vuslat'ın okuması için bir kitap ister. Vuslat gelen kitabı okur. Lütfiye Hanım çok beğenir. Vuslat kitabı okuduktan sonra gözleri kızarmış bir haldeyken Naime Hanım ona ne olduğunu sorar. Vuslat ağladığını belli etmek istemediğinden nezleden öyle olduğunu söyler. Lütfiye Hanım oğluna müjdeyi vermek için gider. Vuslat odasında kara kara düşünürken Servinaz ona ne düşündüğünü sorar. Vuslat, derdine ağladığını belirtir. Servinaz, ne derdi olacağını ne güzel hanım olarak yaşayacağını için mutlu olması gerektiğini söyler. Vuslat evleneceği için hiç mutlu değildir. Vuslat, Servinaz'a Küçük Bey'in bu olaylardan haberi olup olmadığını sorar. Servinaz, Naime Hanım ona "Vuslat'a müşteri çıktı, onu istiyor musun?" diye sordu der. Küçük Bey'in de "benim Vuslat'la hiçbir alıp vereceğim yoktur. Ne yaparsanız yapın." diye cevap verdiğini söyler. Vuslat bunları duyunca hıçkırma hıçkırma ağlamaya başlar. Çünkü Vuslat, küçük bey olan Muhsin'e aşiktir. Muhsin'in de kendisini sevdiğini düşünür. Her gece Muhsin'in odasına gidip ona kitaplar okur, sabahlara kadar beraber ağlardı. Fakat Muhsin'in kendisi için dediklerini duyunca çok üzülür.

Karmaşık Sözler Muhsin, Vuslat uyurken yanına girerek saçlarını okşar. Vuslat'ı uyandırarak onun kendisini istemediğini, sevmediğini söylediklerini fakat kendisinin onu çok sevdiğini ve vazgeçmeyeceğini söyler. Vuslat bunları duyunca çok şaşırır. Çünkü ona da tam tersini söylemişlerdir. Servinaz, Muhsin'in onu istemediğini söylemişti. Muhsin beraber geçirdikleri günlerden bahseder. Vuslat'a kendisi için dediği "sensiz bir dakika bile yaşayamam" sözlerini hatırlatır. Bunlar yalan mıydı? diye ona sorar. Vuslat'ta aynı soruyu Muhsin'e sorar. "Beni neden istemedin? der. Muhsin böyle bir şey demediğini hatta kendisine bir kağıt yazdığını belirtir. Gitmek isteyenin kendisi olduğunu söylediğini der. Vuslat'ta böyle bir şey demediğini ama artık her şey için çok geç olduğunu çünkü onu bugün almaya geleceklerini söyler. Muhsin, bir çaresine bakacağına ve gitmesine izin vermeyeceğini söyler.

Vuslat'ın Gidişi Nayab, gelerek Vuslat'a bu halinin ne olduğunu sorar. Hemen kendisine çeki düzen vermesi gerektiğini, güzelce hazırlanıp giyinmesini ister. Vuslat hazırlanmak istemez. Servinaz gelerek misafirlerin geldiğini ve hemen gideceklerini söyler. Vuslat hazırlanmadan yaşmaklanıp, feracesini giydikten sonra odasına bakıp iç geçirerek çıkar. Vuslat kendi kendine konaktan nasıl alındığını nereye götürüldüğünü anlatır. Salı günü konaktan alınıp karanlık soğuk mezar gibi bir yere götürülmüş. O geceyi orada geçirdikten sonra bir gemiye bindirilmiş ve Girit'e götürülmüş. Fakat Vuslat nereye bakarsa baksın hep Muhsin'i görüyordu. Vuslat ağlayarak Muhsin'i düşünüp bir yandan öksürüyordu. Vuslat mendile baktı ve kan gördü. Sürekli kendi kendine öleceğini fakat Muhsin'in kucağında ölmek istediğini dile getirir.

İyi Niyet Vuslat kendi kendine öleceğini düşünürken yanına Giritli Mustafa Bey'in süt ninesi Saliha Molla gelir. Derdini söylemesini belki bir çare bulabileceğini söyler. Saliha Molla, Vuslat'ın gönlünde biri olduğunu anlar ve kim olduğunu sorar. Vuslat, korkarak kimsenin olmadığını söyler. Mustafa Bey de sürekli Vuslat'ın durumunu sorarak "beni istemiyor, isterse onu azad edeyim, isterse İstanbul'a göndereyim" der. Vuslat bu iyi niyetli insanlara teşekkür ederek onu bu halde kimsenin satın almayacağını, zaten çok fazla ömrünün kalmadığını ve yanlarında kalmak istediğini söyler. Saliha Molla, Vuslat'a artık Mustafa Bey'in kendisiyle evlenmekten vazgeçtiğini ve kim olduğunu söylese onu sevdiğine göndereceğini söyler. Vuslat yine kim olduğunu söylemez ve yatmak istediğini belirtir. Saliha Molla yanından ayrılırken Mustafa Bey gelir ve Vuslat'ın uyuyup uyamadığını sorar. Daha sonra Vuslat'a seslenip nasıl olduğunu sorar. Vuslat, Mustafa Bey'in yüzüne bakmak istemez. Çünkü Muhsin'e ihanet ettiğini düşünür. Mustafa Bey Vuslat'a artık kardeşi gözüyle baktığını ve onu İstanbul'a göndermek istediğini söyler. Fakat Vuslat kabul etmeyerek üç günlük ömrü kaldığını ve yanlarında ölmek istediğini söyler.

Muhsin'in Hastalığı Muhsin Bey iki gün iki gece hiçbir şey yememiş, ateşler içinde yataklara düşmüştür. Naime Hanım, oğlunun bu durumuna çok üzülür ve onu yemesi için zorlar fakat Muhsin Bey istemez. Muhsin Bey, gözlerinin karardığını, fenalık geçirdiğini söyleyerek yatmak ister. Çağırıcıları hekimde gelmek üzeredir. Servinaz gelerek hekimin geldiğini haber verir. O sırada Muhsin ateşler içinde Vuslat diye sayıklar. Hekim gelir ve Naime Hanım'a Muhsin'in durumu ile ilgili sorular sorar. Naime Hanım, üç gündür ateşi olduğunu, kendini kaybedip dalgın dalgın yattığını ve hiçbir şey yemediğini söyler. Hekim Muhsin Bey'e seslenerek kendisini nasıl hissettiğini sorar. Muhsin Bey kötü olduğunu hatta gün geçtikçe daha kötüye gittiğini söyler. Hekim, nöbette olduğunu verdiği ilaçla bunların geçeceğini belirtir. Naime Hanım ve Nayab bir köşede ağlarlar. Muhsin ağlamaları duyarak kalkar ve ben daha ölmedim Vuslat'a kavuşmadan ölmeyeceğim der. Muhsin Bey, annesini yanına çağırıp yastığının altından bir kağıt çıkartarak annesine gösterir. Kağıdın Vuslat'ın yadigarı olduğunu, öldüğünde kendisiyle gömülmesini istediğini söyler. Nayab, ilaç vakti geldiği için Muhsin'e ilacını verir. Muhsin'e bir şey isteyip istemediğini sorar. Muhsin Vuslat'ı istediğini ve ondan haber olup olmadığını sorar. Fakat Vuslat'tan hiç haber yoktur. Nayab ve Naime Hanım Vuslat'ın bulunmasının gerekli olduğunu düşünürler.

Vuslat'ın Gelişi Tevfik Efendi gelip Muhsin'in durumunu sorar. Naime Hanım, Vuslat'ı buldumu diye sorar. Fakat Tevfik Efendi de Vuslat'ı bulamamıştır. Kendi aralarında nerededir?, nasıldır?

diye konuşurlarken Servinaz gelerek Tevfik Efendi'ye selamlıktan çağrıldığını söyler. Tevfik Efendi gidip baktıktan sonra telaşla geri gelir ve Vuslat'ın geldiğini söyler. Fakat Vuslat'ı hiç tanımadığı bir adamın getirdiğini Vuslat'ın da çok hasta olduğunu sedye ile geldiğini anlatır. Tevfik Efendi getiren adamın bir isteğinin olduğunu içeriye gelmek istediğini söyler. Kendi gözleriyle Vuslat'ın sevdiğine kavuştuğunu görmek istemektedir. Naime Hanım hemen gelsinler diyerek çağırır. Naime Hanım Muhsin'e seslenerek uyandırır ve ona Vuslat'ın geldiğini söyler. Muhsin Vuslat'ın geldiğini görünce hemen yerinden kalkmak ister fakat düşerek Vuslat'a seslenir. Vuslat, Muhsin'e baygın ve hazin bir şekilde bakarak "Gidiyorum, seni gördüm gidiyorum, sen de gel!..." der. Muhsin gidemezsin sen gidersen bende giderim der. Onları izleyen Tevfik Efendi, Mustafa Bey'e Vuslat'ı getirdiği için teşekkür eder. Mustafa Bey bilseydim daha erken getirirdim fakat yeni öğrendim der. Tevfik Bey nasıl olduğunu sorunca, Mustafa bey anlatır. Vuslat'ı bir kadın vasıtasıyla aldığını ve ona bin altın verdiğini söyler. Ertesi gün Girit'e giderken Vuslat'ı da götürdüğünü fakat Vuslat'ın yeme içmeden kesilerek yataklara düştüğünü söyler. Günden güne fenalaştığını, Muhsin diye sayıkladığını belirtir. Bu durumuna daha fazla dayanamayıp onu İstanbul'a getirdiğini ve o kadını bularak buraya geldiklerini söyler. Onlar olup biteni konuşurken Naime Hanım dayanamayıp Muhsin'le Vuslat'ın yanına gidip Tevfik Efendi'ye yavaşça "siz de gelip baksanıza bunlar acayip yatıyorlar, elleri de buz" der. Tevfik Efendi Vuslat'a da Muhsin'e de seslenir fakat ses yoktur. Mustafa Bey'e bir de siz bakın der. Mustafa Bey nabızlarına bakar ve hekim çağrılmasını söyler. Hemen hekim gelir ve ikisini de muayene eder. Onlara dönerek ikisinin de öldüğünü söyleyerek sabır diler. Bunu duyan herkes çığlık koparır.

Tema

Aşk Evlendirilmek istenilen gençlerin bu evliliği isteyip istemedikleri sorulmalıdır. Onların gönlündeki kişiye kavuşamadıklarında hayata küsüp kendilerini hasta etmelerine sebep olunabilir. Evlilikler ailelerin seçimi üzerine olamamalıdır.

Karakter Analizi

Vuslat (Aşık)

Karakter Vuslat, Muhsin Bey'e aşık ve ona sadık bir kızdır. Muhsin Bey'den ayrıldığı için oldukça dertli ve perişan bir haldedir. Zaman zaman sitem eden ve olan biteni sorgulayan, umutsuz bir karakterdir.

Aktivite Vuslat, onu istemeye gelen Lütfiye Hanım'a marifetlerini göstermek istemez ve çeşitli bahaneler üretir. Nayab'ın ona kızmalarıyla zorla şarkı söyleyip kitap okur. Muhsin'den ayrılmak zorunda kalarak ağlaya ağlaya Girit'e götürülür. Fakat Muhsin'e olan aşkı öyle kuvvetlidir ki onsuz kaldığı her gün onu daha fazla hasta ederek yataklara düşürür.

Kişiler Vuslat, Naime Hanım'ın isteği üzerine Lütfiye Hanım'a şarkı söyler. Servinaz, Vuslat'a Muhsin'in kendisini istemediğini söyler. Vuslat, Muhsin Bey'le konuşup onun böyle bir şey söylemediğini öğrenir. Lütfiye Hanım tarafından evden alınarak Mustafa Bey'in yanına götürülür. Mustafa Bey, Vuslat ile konuşarak onun perişan haline dayanamayarak onu İstanbul'a götürür.

Örnek olaylar

Dertli Vuslat, Lütfiye Hanım tarafından istendiği ve Muhsin'den ayrılacağı için oturup kara kara düşünür. Muhsin'e olan aşkını kimseye söylemediği için oldukça dertliydi. Servinaz-(Vuslat'ın gözleri muma daldığım görerek)Ne düşünüyorsun kardeş? Vuslat-(Zorla gözlerini mumdan alarak) Hiç! derdimi, bî-çâreliğimi düşünüyorum!.. Servinaz-Ne derdini? Yarın muradına ereceksin. Bir paşazâdeye nikâh olacaksın.... Dert dediğin bu mu? Yoksa... Başka bir derdin mi var? Vuslat-Kim bilir? Ben de derdimin ne olduğunu bilsem dermanım da arardım. Âh!.. Ne çâresi var?..

Perişan Vuslat, Servinaz'dan Muhsin'in kendisini istemediğini öğrenince perişan olur ve ağlamaya başlar. Çünkü o sevgisinin karşılıklı olduğunu düşünmektedir. Vuslat- (Kendini tutamayıp hıçkırığa hıçkırığa ağladığı halde) Anneciğim! Anneciğim! Gözümde güler yüzünün hayâli... kulağımda nâzik sesinin aksi bile kalmayan anneciğim. Neredesin? Gel! Gel de kızma sen teselli ver... Durdur sen derman ara... Âh! Bana senden başka kim acır. Dertim senden başka kime açılır?... Şu dakikada ruhumun nasıl sıkıldığım yüreğimin nasıl yandığım bilsen beni doğurduğuna sen de pişman olurdu. Ben bu günleri göreceğim miydim? Ben bu felâketlere uğrayacak mıydım? (Yere kapanır ağlar)

Sitemkar Vuslat, Muhsin'in kendisini istemediğini hazmedemeyerek ona sitem de bulunur. Vuslat- (Koynundan bir bükülü kâğıt çıkarıp bakarak)Vuslat'la alıp vereceği yokmuş... yokmuş... yokmuş... olmasın... yokmuş da., alıp vereceği yokmuş da o iltifatlar ne idi? Beni odasına her gece niye kabul ederdi? Bana (Zavallı Çocuk)'u okutup neye ağladı? Benim de ağladığımı görüp niye içini çekerdi? Yüzüme baktıkça gözleri niye dolardı? Yirmi gün evvel, daha yirmi gün evvel!.. Yaptığım şarkıyı odasına yazı tepsisine baraktım. Bekledim geldi. Ben kapının aralığından gözetledim. Şarkıyı aldı

okudu. Rengi bembeyaz oldu, kâğıdı büktü, derhal peşîman oldu. Yine açtı okudu, ben kaçtım. Sevinçten o gece sabahlara kadar gözümü kırpmadım, ah!...

Aşık Vuslat, Muhsin ile aralarında geçen bir olayı hatırlarken ona olan duygularından ne kadar aşık olduğu belli olmaktadır. Vuslat- Ertesi sabah beni çağırılmış. Gittim titreyerek bu kâğıdı verdi. Verirken gözleri doldu. “Nedir.” dedim,.. “Senin şarkına nazire amma mevzûn değü mensûr” dedi. Utanarak kızarak selâmlığa kaçtı.... Âh! Allah’ım o ne gündü? Ben kâğıdı., işte bu kâğıdı alır almaz sanki biri elimden kapacakmış gibi derhal koynuma sakladım. Evin içinde o kadar serbestken o gün bir büyük kabahat işlemiş gibi biri dikkatle yüzüme baksa yüreğim oynar yere geçecek gibi olurum. Keşke geçeydim!... Güç belâ akşamı ettim, burada yine bu odada, kâğıdı açtım okudum. Yüz kere okudum. Âh! O ne lezzetti! O ne tatlı halecandı! O ne sevinçti! O ne mahzunluktu! Sabaha kadar hem okudum hem ağladım (kâğıdı öperek) yine okurum! Ezberledim, öyle ezberledim ki kıyâmete kadar bir harfim unutmam... Aslı gönülüne baktıkça bundaki sözlerin nur ile yapılmış nakşından başka ne gördüğüm var! Fakat yine okurum! Kâğıttan okudukça içindeki lakırdıları kendi ağzından işitiyorum gibi başka bir lezzet buluyorum. Ah!

İsteksiz Vuslat, Lütfiye Hanım’la gitmek istemediği için hazırlanmaz. Nayab gelip ona giyinmesini söylese bile o üzerindeki kıyafetlerle gideceğini söyler. Nayab- Hiç işitmedim... Hadi... hadî! Saçım tara! Elini ayağım yıka! Tırnaklarım kes! Sonra da pembe esvaplarım giy! Hazırlan! Şimdi onlar da neredeyse gelirler. Bâri hazır bulsunlar. Vuslat-(Dargınca) Benim hiçbir şey yapacak hâlîm yok doğrusu... İşte böylece bu kıyafetle giderim. Elini ayağım yıka... yok tırnaklarını kes, yok başını tara... Benim elimde, ayağımda ne varmış? Tırnaklarım gelecek hanımın yüzünü tırmalayacak kadar uzun değil ya!...

Çaresiz Vuslat, Muhsin’den ayrı olduğu her günü çaresizlik içinde ağlayarak geçirirdi. Vuslat- “Hep böyledir ahvâl-i cihan, kimde vefâ var?” Ağlamayım diyorum yine ağlıyorum! İhtiyarsız ağlıyorum. Ya nasıl ağlamayım?.. Benim derdime başka biri giriftar olmak söyle dursun yalnız hâlîmi bilse — İsterse yüreğini taştan demirden olsun — ağlamak elinden gelmez!!.. Ah ben niçin ağlamayım? Ağlayayım ağlayayım ki Muhsin’imden ayrı düştükten sonra benim için dünyada bir lezzet varsa o da Muhsin... âh Muhsin’im için ağlamaktır!..

Muhsin (Aşık)

Karakter Muhsin sevdiğine bağlı aşık biridir. Vuslat tarafından istenmediğini duyunca nedenini sorgulayan ve bu duruma oldukça üzülen bir gençtir. Gözü Vuslat’tan başkasını görmeyen hasretinden yataklara düşen çaresiz karakterdir.

Aktivite Muhsin, bir gece gizlice Vuslat’ın odasına girerek ona neden kendisini istemediğini sorar. Konuşma sonunda Vuslat’ın böyle bir şey demediğini ve kendisine yanlış aktarıldığını öğrenerek Vuslat’ın gitmesine engel olacağını söyler. Vuslat’ın gitmesine engel olamaz ve ondan ayrı kalır. Vuslat’a olan aşkıdan bu ayrılığa daha fazla dayanamaz ve hastalanır. Hasta yatağında sürekli Vuslat’ı sayıklayarak onun bulunmasını ister. Vuslat’ın gelmesiyle büyük bir sevinç yaşasa da hastalıklarının ilerlemesinden dolayı beraber ölürlere.

Kişiler Muhsin, Vuslat’la konuşarak aralarındaki yanlış düşünceleri çözer. Vuslat’ın gitmesiyle büyük bir hüzüne ve hastalığa kapılan Muhsin, annesi Naime Hanım’a ve Nayab’a sürekli Vuslat’tan haber olup olmadığını sorar. Gelen hekime kendisini iyi hissetmediğini söyler.

Örnek olaylar

Telaşlı Muhsin, Vuslat’la konuşmak için gizlice odasına girer. Fakat herkes onu halasında bilmektedir. Kimseye görünmeden odaya girmesi gerektiği için oldukça telaşlıdır. Muhsin- (Oda kapısını sürmeledikten sonra gayet meyusane bir tavır ile aralıkta kapıya doğru bakarak)Ah!...Pek geç kaldım!...Uyuyor!... Merhametsiz uyuyor... (Mumu söndürerek) Eyvah... Ortalık gereği gibi ağarmış!... Pek geç kalmışım. Şimdi herkes uyanacak. Akşamdan beni yok biliyorlardı. Of!.. İlahî sen bilirsin!

Sorgulayıcı Muhsin, Vuslat’ın kendisini istemediğini öğrenince bunun nedenini Vuslat’a sormak ister. Muhsin-(Vuslat’ın lakırdısını anlayamayarak)Vuslat!... Beni sevmiyormuşsun. Beni istemiyormuşsun. Söylediler, sen de ikrar ettin... Zâlim, öyleydi de bana o iltifatları başkasının hayalini karşına getirir de mi ederdin?! Söyle bakayım! Sen Muhsin’i istemiyorsun değil mi?.. İsteme zarar yok. Muhsin seni ister, kıyamete kadar ister, kıyamete kadar senin için ağlar... Rûhum Vuslat! Beni niçin istemedin?

Sitemkar Muhsin Bey, Vuslat’ın kendisini bırakıp gitmek istemesine sitem ederek bunu nasıl yapacağını kendisine sorar.Muhsin-Ah!.. Vuslat!.. Beni sevmezsin öyle mi? O muhabbetler, o iltifatlar yalandı öyle mi? Rûhum Vuslat! Bunca senelik hukuka riâyetin yoksa mecburuna bîçâre Muhsin’e merhametin de mi yok!! Beni bırakıp gitmene... Âh! (Ağlayarak) Beni terk edip gitmeğe merhametin

nasıl kail oldu? Zâlim!.. Hıyânet!.. Bir hafta evvel, hatırına gelir mi? Bir hafta evvel gece bahçeye çıkmıştık. Çemenlerin üstüne birlikte oturduk. Bir güzel mehtap vardı, hava da latif idi. Bir aralık ben senin dizine başımı koydum. Bir mehtâba bir de sana bakar, türlü türlü tasavvurlarda bulunurdum.

Aşık Muhsin Vuslat'a öyle aşıktır ki ondan yadigar olarak sakladığı kağıdı annesine okumak ister fakat okuyamaz. Çünkü Vuslat'ın söylediği sözleri annesinden bile kıskanacak kadar çok sevmektedir. Muhsin- Valideciğim!.. Naime Hanım-Söyle aslanım!.. Muhsin-Okuyum dedim ama okuyamayacağım. Naime Hanım-(Dâima ağlayarak) Okuma evlâdım zahmet olursa okuma...Muhsin-Zahmet için değil... Buradaki lâkırdıları sizden kıskanıyorum. Kıskanıyorum. Ah!! Kâğıt üzerindeki sözlerini anamdan kıskandığım bir vücuda kimbilir şimdi hangi eller dokunuyor?.. Zavallı Muhsin! Of!...